

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišstvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske dežele:**
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h. za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 186.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 17. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Naše vseučiliško vprašanje.

Kaj bi bilo naravnejše kot da Slovenci študirajo na visoki šoli v Zagrebu? Saj je Zagreb naš, doma. Toda kdo pozna dobo, ko je v Avstriji veljalo to, kar je naravno in pametno?

Slovenci ne moremo študirati na visoki šoli v bratskem Zagrebu. Izpiti, tam napravljeni ne veljajo v tostranski državni polovici, toda tam prebiti tečaji se ne štejejo. In vendar je Zagreb v Avstriji, pod istim vladarjem! Berlin in druga nemška mesta stojijo pod tujim žezlom, pa vendar je mogoče zadobiti izpitom in tečajem na visokih šolah v Nemčiji veljavo tudi v Avstriji, če se izvrše izvestne formalnosti. Ali ni to nad vse značilen pojav za avstrijsko politiko? Nili tu zdrava pamet postavljena na glavo?!

Z navedenimi dejstvi smo primorani računati, ker se ne bodo dala tako hitro izpremeniti. Madžari namreč ne dopuste v Zagrebu stolič za avstrijsko državno pravo, tudi če bi avstrijski naučni minister dovolil reciprociteto. Pa tudi slednje se izvrši prostovoljno šele o sv. nikoliju, ker Nemci ne dopuste, da se Slovenci izvijemo iz nemške kletke.

S tega stališča moramo presojati nenavadno navdušenje „Slovenca“ za zagrebško visoko šolo. Po mojem mnenju imajo „Slovenčevi“ članki namen se Hrvatom prikupiti, na drugi strani pa odvrgniti pozornost od Prage, kjer edino se bore šil naše vseučiliško vprašanje.

Stvar pa je taka: če hočemo dobiti kedaj slovensko visoko šolo, se morajo naši bodoči profesorji prej na kakem vseučilišču habilitirati. Na nekaterih je to nemogoče, ker bi znana nemška kultura onemogočila vsak njihov korak; v Zagrebu je izključeno, ker slovenski akademiki ne morejo tje in kakor vse kaže, v doglednem času tudi

ne bodo mogli, Hrvatom pa Slovenci ne bodo predavali v slovenščini, ne glede na to, da manjka zagrebškemu vseučilišču tudi stolica za avstrijsko pravo; preostaja tedaj samo eno vseučilišče, kjer se Slovenci utegnejo brez ovir halilitirati in kjer bodo tudi imeli dovolj slovenskih slušateljev: **Praga**.

Praga pa se naši klerikalci boje kot živega vruga. Le pogledjte zadnjo in posebno vseučiliško številko „Zore“! Tudi „Slovenec“ je lansko leto enkrat na ves glas vpil, da ne v Prago.

Strah jih je pred tem, da bi se našemu inteligentnemu naraščaju odprle oči. Ta strah pa jim narekuje na preluknjani podlagi stoječe članke, ki se zavzemajo za Zagreb, dasiravno vedo, da je taka rešitev odvisna še od sila mnogo faktorjev, ki bo vsak po svoje stvar zavlačeval do infinituma.

Najhitrejša rešitev vseučil. vprašanja pa je s posredovanjem Prage. Tja obrnimo slovenski dijaški tok, tam se naj habilitirajo novi bodoči vseučiliški profesorji.

Slovenci zahtevamo pred vsem juridično fakulteto. Zato morajo novi bodoči docenti predavati poprej kje v slovenščini. V ta namen rabijo seveda dovolj slušateljev. **Zato je dolžnost slovenskih juristov, da jih gre kar moči mnogo na češko vseučilišče v Prago.**

Češki vseučiliški senat se je že izrekel, da ne bo delal slovenskim predavanjem ne le nikakih težkoč, marveč jih na vso moč podpiral. Led je prebit. Zdaj je treba še samo ministerske sankcije in potrebnega denarja.

Oboje pa najložje dobimo, če s številkami dokažemo, koliko je slovenskih akademikov na češki univerzi v Pragi. Zato je v interesu hitre in povoljne rešitve našega vseučilišnega vprašanja neobhodno potrebno, da gredo naši akademiki v trumah v zlato Prago, zlasti še, ker se jim nudijo tam boljši eksistenčni pogoji kot v nemških vseučil.

liških mestih. Skoro brezpogojno pa velja to za slovenske juriste.

Slovensko akademično dijaštvo se ne sme strašiti nobenega koraka, ki pelje do uresničenja naše zahteve. Dijaštvo najbolj čuti neznosne razmere na avstrijskih visokih šolah, zato naj prvo stori važen korak k ustanovitvi slovenskega vseučilišča. Slovenskih politikov in znanstvenikov dolžnost pa je, dijaštvo v njegovem stremljenju navse kriplje podpirati. Le po vzajemnem, smotrenem, vsestranskem delu se otresemo v doglednem času kulturnega diletanstva ter narodnega suženjstva.

Slovenski klerikalci pa, če jim je res za slovensko vseučilišče, kot v zadnjem času tolikrat naglašajo, naj to akcijo podpirajo i v dejanskih i v političnih ter znanstvenih vrstah.

Slavnostno glavno zborovanje „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.

V Mariboru, 16. avg.

Nad 400 oseb, največ seveda učiteljstva, se je zbralo danes v lepi veliki dvorani našega ponositega Narodnega doma, da proslavi štiridesletnico državnega šolskega zakona.

Po vznesenih pozdravnih govorih predsednika Zaveze g. Jelenca, g. A. Černyja, Stanisl. Nowaka in Hajnyja (glej včerajšnje brzojavno poročilo!) je govoril v imenu učiteljstva mariborskega okraja g. Požegar, dalje g. dr. Vl. Sernec, dr. Žerjav, A. Pešek in deželni poslanec dr. Vek. Kukovec v imenu „Narodne stranke“:

Slavna skupščina!

Zborovanja Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev vzbujajo v našem javnem življenju od leta do leta večjo pozornost. Vaša organizacija si je izvojevala ugled, katerega se po pravici veseli učiteljstvo, ki vidi v

združitvi najboljše orožje v boju za svoj dostojen obstanek. Akoravno je pa vaša zveza samo stanovska organizacija, veseli smo iste tudi izven nje stoječi činitelji, katerim nam je napredek našega naroda pri srcu. Dobra šola in dobro učiteljstvo nam je jamstvo za dvigljenje ljudstva v prosveti in gospodarstvu. Narodna stranka na Štajerskem, v katere imenu mi je čast vaše zborovanje pozdraviti, je po svojem programu in po svojih dejanjih bila dosedaj zaščitnica šole in učiteljstva; nikdar se ni obotavljala to javno priznati ter bode ostala na istem stališču v bodoče. Vse to pa brez vsakih drugih ozirov, temveč le iz trdnega prepričanja, da narodna korist zahteva bujno se razvijajoče šolstvo in zadovoljno učiteljstvo. Da bomo z združenimi močmi na polju šolstva napredovali, je pa v veliki meri odvisno od medsebojnega zaupanja in trdnih stikov. V tem slučaju bodo vsi odločujoči činitelji morali izpredvideti, da naši napor niso umetni in ne koristolovni, ampak smotreni. V neugodnem času, ko so gotovi krogi začeli sistematično poniževati našo narodno šolo in učiteljstvo, je živahno delovanje vaše zveze tem bolj potrebno in bo isto činiteljem, ki bodo vaše težnje zastopali v zakonodajnih zastopih, opora v njihovem delu. Naša šola ne sme trpeti škode, našemu učiteljstvu se ne sme kratiti dostojna eksistenca, to geslo bomo morali, kakor vse kaže, ravno v najbližji bodočnosti vstrajno povdarjati. Kar se moje osebe tiče, ne morem misliti, da bi moglo učiteljstvo o mojih nazorih in smotrih glede šolstva biti v dvomu, ker si nismo tujci. Kličem vam torej, delajmo neprestano za procvit našega slovenskega šolstva!

Nadalje je govoril zastopnik nar. rad. dijaštva cand. iur. g. Weigl in ljubljanska delegatinja je sporočila pozdrave ruskega učiteljstva, ki je obiskalo te dni Ljubljano.

Nato sta predavala g. dr. Ljud

LISTEK.

Koncert slov. štaj. učiteljstva v Mariboru.

Iz Maribora, 15. avgsta.

To je bilo danes vrvenje v „Narodnem domu“! Krog 10. ure so prihajali zborovalci „Učiteljske Zveze“ in krajevni odbor je imel obilo posla, da je odkazal vsakemu prijavljenemu gostu zavetje, oziroma prenočišče. Ob enem so naše domoljubne gospice delile prišlecem dišeče šopke in g. D. Lesjak jih je iskreno pozdravil. Ob pol 11. uri se je sešel upravni odbor k posvetovanju; drugo učiteljstvo pa se je zbralo k pevski vaji za koncert, ki se je popoldne nadaljevala in temeljito izvajala pod vodstvom dirigenta gosp. R. Vrečerja. Nad vse lepo pa je uspel koncert, ki je pričal, da so nastopile same izborne, v glasbi dobro izvežbane

moči, ki jih je redkokedaj slišati pri enakih prilikah. Ljubko in fino niansirana sta bila mešana zbor Jos. Panknerja, ki sta občinstvu jako ugajala. Njun slog je bolj priprost in prikljupljiv. Moški zbor ja pel dve skladbi, ki sta po vsebini težko izvedljivi. V F. S. Vilharjevem „Na Ozlju gradu“ je moški zbor pokazal odlično spretnost, kajti zmagal je velike težkoče moderne kompozicije s precejšnjo sigurnostjo in lepim podavanjem. Da sta se odlikovala gca. Götzlova svojim krepkim sopranom in g. Kuhar s polnodonečim baritonom, ni nam potrebno posebno naglašati.

Dve sijajni točki glasbenega vsporeda sta bila samospjev za sopr. gce Scheligove in koncert na gosli g. Fr. Serajnika. Prva je pela Ant. Nedvedovo: „Pogled v nedolžno oko“ tako dovršeno lepo, milo jasno in lahkotno, s polnodonečim glasom, rekli bi tako slikovito, da je petje odgovarjalo onim čustvom, ki jih nepozabni skladatelj ni

mogel vseh položiti v note. Občinstvo, katerega je bila dvorana nepričakovano polna, je z vso pozornostjo sledilo srčkani melodiji in se divilo nad krasoto čistega, zvonkega in prožnega glasu izborne pevke. Gospica M. Pirkmajerjeva jo je jako diskretno spremljala na klavirju in podvajala dražestnost mične slovenske pesmi. Vsled navdušenega priznanja poslušalcev je dragevolje ponovila pevka to točko koncertnega vsporeda in žela zopet glasno pohvalo.

Druga sijajna glasbena številka je bila violinski koncert g. F. Serajnika, našega zpanega goslarskega virtuoz. Igral je L. van Beethovnov opus 61. (Koncert za gosli) z njemu lastno dovršenostjo, nežnostjo in izurjenostjo, da nam primanjkuje besed, ki bi primerno in po zaslugi ocenile izvajanje posameznih „odstavkov“ klasične te kompozicije. Po obširnem prvem delu „Koncerta“ je bil priljubljeni naš mojster najživahnejše aklamiran. Igral je potem

še drugi obsežni del Beethovenovega koncerta z jednako fineso in težko nam je soditi, kateremu delu bi dali prvenstvo, kar se tiče igralnih težkoč, premišljene interpretacije, živahnosti in milobe pojedinih, večkrat in v raznih oblikah se ponavljajočih glasbenih fraz v jedno- dvo- in večglasni modulaciji na najnižji in najvišji legi. Za redki užitek je bilo občinstvo g. F. Serajniku jako hvaležno, kar je pričalo najživahnejše ploskanje, ko je zaključil z dvema staccato-akordoma svoj nastop — V zgodovini učiteljskega zborovanja bode ta pojav glasbene izobrazbe naših pionirjev ljudske prosvete zapisan z lapidarnimi potezami.

Po koncertu se je pričel prav živahen ples, dasi je bila precej občutna vročina. V bratski ljubezni se je zadovoljno prezirala ta sitnost. Skoro do ranega jutra je trajala zabava v vsi prisrčnosti.

Pivko in Eng. Gangl obširno in temeljito o 40 letnici drž. šol. zakona. Občinstvo je z velikim zanimanjem in pogostimi medklici zasledovalo podatke o zgodovini avstr. ljudske šole, o konkordatski šoli, o nastanku sedaj veljavnega šolskega zakona in o šolski noveli iz l. 1883. Dr. Pivko je zlasti kritično pretresal vrline in slabosti šolskih zakonov in uredb, kazal na cilj avtonomije v šolstvu in povdarjal potrebo vsenciliške izobrazbe učiteljstva. Vkljub sedanjim navalom cerkve na šolo smatra govornik bodočnost šole vendar kot zagotovljeno, ker jo zahteva splošna kultura in državni interes. — Dež. posl. Eng. Gangl je prispeval z mnogoštevilnimi vevezanimimi šolsko-zgodovinskimi citati ter se obširno bavil z ureditvijo stroškov za šolo in učiteljstvo. Dotaknil se je tudi krutega preganjanja narodnega učiteljstva na Kranjskem. Po obeh obširnih referatih je predsednik Jelenc zaključil ob navdušenih ovacijah slavnostno glavno zborovanje „Zaveze“.

Politična kronika.

Akcija prof. Glombinskega. Danes se vrši na Dunaju konferenca klubovih načelnikov in drugih parlamentarcev, katero je sklical prof. Glombinski. Pred to sejo pa je imela posvetovanje parlamentarna komisija „Slov. jednote“. Ne vemo še sedaj, kaj se bode danes skuhalo na Dunaju. Po glasovih, kateri prihajajo zlasti iz češkoagrnega in nemškonacionalnega tabora, ni upati skoro na kakšen uspeh. Naši klerikalci so glede obstrukcije svojega kluba popolnoma umolknili. — Dr. Koroščevo glasilo govori včeraj sicer o opoziciji „Slov. jednote“ in o pogojih, pod katerimi bi se ta opustila (odprava sistema in Binerthovega kabineta), ne črhne pa niti besede o klerikalni obstrukciji. Istotako molči tudi „Slovenec“. Predno pa je govor o nadaljnji opoziciji „Slov. jednote“ je neobhodno potrebno, da se razjasni razmere v nji sami in se poravnajo različna nesoglasja, ki so nastala. Ne mislimo tu v zadnji vrsti na neugodne razmere v Narodni zvezi in sploh v jugoslov. delegaciji, ki so jih zakrivil klerikalci. Jasne in čiste račune, gospoda! Saj vsakdo ve, da sedanji spori ne služijo za povišanje ugleda naše delegacije.

o Narodni zbor v Dalmaciji. „Dubrovnik“ nasvetuje, naj bi si Dalmatinci izvolili in sklicali lastni narodni zbor, ki bi se neoficijelno posvetoval o potrebah dežele. Pred letom je bil sicer izvoljen deželni zbor, a še ni bil sklican in ne deluje, vključ vsem gospodarskim, prometnim in kulturnim potrebam dežele. „Ker vidimo, da je naše čakanje zastoj, se moramo sami lotiti dela“, končuje list. Predlagatelj tega načrta je dr. Aleksander Mitrovič, odvetnik in dež. posl. v Kuinu.

o Blamaža nemških demonstrantov na Nižjem Avstrijskem. Poročali smo nedavno tega, da hočejo nemški nacionalci s hujskarijo proti Čehom na Dunaju tudi kovati kapital za se proti svojim krščansko-socialnim zaveznikom. Zategadelj se je precej ohladilo kršč. socialno navdušenje in je čitati že po njihovih glasilih ironične opise nemškonacionalnih demonstracij. Tako poroča „Reichspost“, da so se češki izletniki na Dunaju, ko so se vkrcali na ladijo, vedli docela mirno, dočim so razbesneli demonstrantje kričali, pljuvali, mahali s palicami in kazali pesti. „Reichspost“ prihaja celo do mnenja, da je tako postopanje nevredno nemškega n. roda... Iz maščevanja, da so nemški nacionalci razun proti Čehom hujskali tudi proti klerikalcem, so ti pričeli hujskati proti židom.

Drobne politične novice.

Bojkot dunajskih tvrđk Češki listi v Brnu pozivajo moravsko trgovstvo, ki naročuje svoje blago večinoma pri dunajskih nemških tvrđkah, k bojkotu teh tvrđk.

Dardanelsko vprašanje Petrogradska brzojavna agentura izjavlja, da ni res, da bi se bilo v Cowesu med Izvoljskim in Greyem vršila porajanja glede dardanelskega vprašanja in da se ista tudi sedaj ne vrše.

Izpred Melille. Tudi Kabyli se izredno pridno pripravljajo na odločilni boj. Španjolcem delajo z različnimi zvijačami in napadi neprestano težkoče.

o Oficijelna konferenca klubovih načelnikov se bode vršila dne 20. avg., ako bode današnja konferenca uspešna. Jutri in 19. t. m. se vršita ministerska sveta o tekočih zadevah in o izidu Glombinjskijeve akcije.

Septembersko zasedanje državnega zbora? Danes se razpravlja tudi vprašanje, ali bi se naj meseca septembra sklicalo tritedensko zasedanje drž. zbora ali ne, ki bi rešilo z ozirom na financijelne težkoče posameznih dežel vladni finančni načrt, načrt za zgradnjo lokalnih železnic in trgovinsko pogodbo z Rumunijo.

o Novo ministerstvo na Danskem se je sledeče sestavilo: grof Hollstein-Ledreborg predsedstvo, Ueergard (dozdanji min. pred.) finance, Christensen domobranstvo, Larsen promet, grof Ahlefeldt pravosodje, Högsbro nauk, Hörensen notranje zadeve, Berntsen poljedelstvo, Hausen trgovino.

Prememba pri turški vladi? Zaradi nezadovoljivega poteka kretske zadeve je sklenil veliki vezir Husein Hilmi paša, da odstopi. Odstopil bi že bil, a še niso našli primerne naslednika. Imenujejo se Kiamil, Said. Mladoturki bi bili baje s Kiamilom zadovoljni.

Dnevna kronika.

v Polkovnik Ljakov, ki je — kakor znano — za časa punta v Perziji poveljeval perzijskim kozakom, se je povrnil v rusko armado in je imenovan zapovednikom 15. pešpolka v Bjelistoku.

v Češki narodni svet za Nižje Avstrijsko je izdal proglas, v katerem ostro obsoja barbarsko postopanje dunajskih Nemcev proti Čehom in poziva češki narod, naj zvesto stoji v tem boju ob strani dunajskim Čehom. Izjavlja, da so dunajski Čehi pripravljeni dobojevati ta boj do skrajnosti in kliče češki narod, naj prispeva za češke šole na Dunaju.

v Nemška divjaštva na Dunaju. Mestni svet praški je pod utisom dunajskih dogodkov v sobotni seji sklenil resolucijo o kateri je brzojavno obvestil češkega ministra dr. Žačka, poljedelskega ministra dr. Brafu, ministerskega predsednika in ministra notrajnih zadev. V resoluciji izraža pričakovanje, da bo vlada čim prej storila vse, da se bodo Čehi po zakonu jim zajamčene pravice mogli v polni meri posluževati. — Dunajski Čehi pa pozivajo svoje rojake naj nikjer ne prireajo demonstracij proti nemškim manjšinam, ker bi to jim le škodovalo. „Boj, ki se je pričel na Dunaju, se bo na Dunaju tudi dobojeval. Dunajski Čehi so v to dovolj močni“.

d Češka ekspedicija na Poljsko je prišla 14. t. m. v Varšavo in je bila tudi tam sijajno sprejeta. Pozdravil je Čeha knez Lubomirski, odzdravil mu je zopet dr. Groš v krasnih besedah polnih zanosa in slovanskega čustvanja. Dejal je med drugim: „Gotovo je, da si nismo bili nikdar tuji načelno, naša vzajemnost stoji na trdih temeljih, na tem, da se poznamo, in čim boljše se poznamo, tembolj se drug drugemu približujemo. Lani je bil v kraljevski Pragi položen temelj bratstvu zblizanju vseh slovanskih narodov, in nakar smo posebej ponosni, položil se je prvi temelj za sporazumljenje in zblizanje bratskih narodov

poljskega in ruskega na trdi podlagi slovanske vzajemnosti in solidarnosti, na podlagi ravnopravnosti in svobode vseh slovanskih narodov.“

d Korupcija na Hrvatskem. Sobotni „Pokret“ prinaša zopet jako značilno odkritje o škandalozni korupciji pod Rauch-Frankovo vlado. Okrajn. predstojniku Jazbušiću v Slunju je bilo naročeno, da ima v novih volilnih imenikih spraviti Raucha 119 volilcev. Ta ni znal, kako bi si pomagal. Konečno je prišel na lovske karte. Šel je k šefu davčnega urada in želel, da jih izdela. Šef je bil voljen to storiti, a je zahteval obenem seveda denar. Jazbušić pa tega ni imel, ampak je zahteval, da naj izdela karte brez plačila. Ko šef tega ni hotel, je Jazbušić izvlekel iz žepa brzojavko od Raucha; v njej se je zapovedalo davčnemu uradniku, da zlorabi uradno oblast in napravi falzifikat, kakor ga je zahteval Jazbušić.

d Kšeft je kšeft! V našem listu in privatno smo opozorili klerikalno-furtimaški „Hrvatski dnevnik“ v Sarajevu, naj vendar ne prinaša inserata „Südmärkische Volksbank“ v Gradcu. No gospodje, ki so si v ozkih stikih z ljubljanskimi „Slovenčevci“, katere vedno na vse pretege hvalijo, gospodje, ki se na prvih treh straneh svojega sicer plitvega lista cede same ljubezni do Hrvatske in Slovanstva, ti gospodje so na drugi strani kakor židje, ki za ljubi krajcar store vse, četudi je narodu v škodo. Kljub naši opozoritvi bosanski furtimaški še vedno pridno delajo reklamo za „Südmarko“. Fej sramotilcem Hrvatske in Slovanstva! „Slovenčevcem“ pa naše čestitke k čednim soboriteljem za verske in narodne svetinje!

d Proti narodnostim na Ogrskem. Grof Apponyi preganja nemadžarske narodnosti z nečuvnim šovinizmom. Hoče narodnosti s silo madžarizirati. Izdal je nov šolski zakon, po katerem se imajo vsi predmeti v šolah predavati madžarski, v avtonomnih, privatnih in cerkvenih šolah pa se uvede madžarsčina kot obligatni jezik. To se pravi: vsaki učitelj, tudi na narodnostnih šolah, mora znati madžarski, sicer sploh ne more biti učitelj. To znači za narodnostne šole težek udarec. Po tem zakonu je namreč začel Apponyi gnusno gonjo proti nemadžarskim učiteljem, ki ne znajo ali znajo le malo madžarski, ter hoče na ta način prisiliti narodnosti, da sprejemajo tudi na privatne šole madžarske učitelje, ali pa, da se njihovi učitelji popolnoma priuče madžarsčini. Narodnosti so zato sklenile, da bodo opustile privatne šole, rajše ko bi si dale v njih pomadžariti svojo deco, in bodo denar uporabile v druge kulturne svrhe.

d Velika narodna skupščina, ki je bila za včeraj zvečer sklicana na Vseučiliški trg v Zagrebu, je bila od vlade — prepovedana.

d Ujet ropar. V Curihu je detektiv ujel drugega izmed roparjev v reški banki, Petra Orlova. In to na sledeči način: Na v Budimpešti ujetega Kritickega je prišlo iz Curiha pismo, da ga tam na pošti čaka neka pošiljatev. Policija je pismo ujela in takoj poslala v Curih detektiva, ki je aretirati Orlova baš v trenutku, ko je prišel na pošto vprašat, je li dotična pošiljatev že dvignjena. Orlov je priznal.

d Obzirnost, ki nikakor ni na mestu. V planinskih kočah „Slovenskega planinskega društva“ imajo člani kateregakoli planinskega društva iste pravice kot člani slovenskega, dočim nam nemške kočice ne nudijo prav nobene ugodnosti in nas smatrajo za tujce, ki morajo plačevati cele pristojbine. Ne razumem, zakaj S. P. D. Nemce boža, med tem, ko nas njihova društva prezirajo. Ali je taka obzirnost na mestu? In zlasti sedaj, ko so Nemci oskrbnikom svojih koč prepovedali vsako slovensko besedo? Čemu lizati peto, ki nas suje?!

Štajerske novice.

o Pravi vzrok nemške darežljivosti za Ormož. — Citati je bilo po listih, da je dala „Südmark“ 2000 K za po toči poškodovane posestnike v mestu Ormožu; tudi nekatera nemška mesta in hranilnice so darovale večje vsote. Ker Nemci po navadi niso tako

darežljivi, se je marsikdo tem vsotam čudil. A domačini v Ormožu dobro vedo, da so občinske volitve v ormoški mestni občini pred durmi in gredo te vsote pod krinko pomoči pravzaprav v podkupovanje kmečkih volilcev, ki imajo svoja posestva v občini, da bi volili z Nemci. Drugače si razmeroma visokih svot, ki so jih že dobili posamezniki, nikdo ne razlaga. Ormoški Nemci dobro vedo, da obstoji resna nevarnost za „nemško“ gospodarstvo v občini, zato jim je nesreča po toči dobro došla. „Südmarkin“ denar in pa nemškutarski darovi so namenjeni izključno v Ormož, da tam opravijo Judežovo delo. To treba tudi povedati štajercijancem, kadar govorijo o svoji „pomoči“ takozvanim slovenskim kmetom.

z Občinske volitve v Braslovčah. Poročali smo svoječasno, da so sklenili klerikalci in naprednjaki za občinske volitve v Braslovčah kompromis. Vključ temu pa so nastopili v 3. razredu okoliški kmetje pod vodstvom nekaterih svojih naprednih tovarišev proti kompromisni listi in prodrli s 5 svojimi pristaši. Novi občinski odbor je na polovico napreden. Za župana bo najbrž izvoljen veleposestnik Lovro Plaskan, ki je pa klerikalnega mišljenja. Tržani živahno zastopajo misel, da bi se trg ločil od okolice.

z Znifane voznice za hmeljske obiralce. Južna železnica je dovolila kakor druga leta, tudi letos hmeljskim obiralcem polovično vožnjo in sicer od vseh postaj od Brezic do Celja in od Marenberga do Celja ter nazaj. Dotične legitimacije je razposlalo hmeljarsko društvo 111 občinam in velja lahko ena taka legitimacija za poljubno število obiralcev. Hmeljarsko društvo ima še precejšnje število navedenih legitimacij, katere so p. n. hmeljarjem na razpolago. Društveno vodstvo.

z Pozor! Slovenski stariši in poklicani činitelji pazite na nemške priganjače, ki skušajo zvabiti slovenske otroke v nemške šole!

z V dnevih kislih kumar. Na obešalniku za obleko v odvetniški sobi tukajšnjega okrajnega sodišča je nekdo nalepil dvoje narodnih kolkov in sicer ptujskega ter septemberskega. „Vah-tarica“ je zaradi tega svet in nemškutarstvo pri našem okr. sodišču pretresujočega dogodka kar iz sebe. Psuje slovenske odvetniške uradnike, odvetnike in celo nemškega okrajnega sodnika. Zanimivo je, da „vhtarica“ razpravlja, kaj pomenja septemberski kolek, o pomenu ptujskega pa nič ne omeni. Slaba vest, kaj?

z Gospodinjso šola za Spodnje Štajersko. „Katoliško podporno društvo v Celju“, ki vzdržuje že samostansko deklisko šolo za celjsko okolico, je kupilo na Teharjih posestvo Engel, last tržaškega odvetnika dr. Šelandra. Društvo hoče tam še letos otvoriti gospodinjso šolo za 20 deklet, ako mu bodo dopuščale denarne razmere. Posestvo obsega lepo hišo z gospodarskimi poslopji in 46 orolov njiv, travnikov in gozda.

z Slovenski zdravnik, gospod dr. Železnikar, se je nastanil v Slovenj-gradu.

z Vodovod bodo začeli graditi v Planini. Delo je prevzel Janko Pohlin iz Kamnika.

z Nevarno je zbolel nadučitelj g. Andrej Šket v Podsredi. Dal Bog, da skoraj okreval!

z Zaprli so v Gradcu trgovskega pomočnika Fischerja, kateri je v Budimpešti pomeveril 30 tisoč kron in zbežal.

o Kako zginjujejo kmetje na Zgornjem Štajerskem. Graški nemški dnevnik so se začeli zanimati za zginjanje kmetij v posameznih zgornje-

štaj. občinah, ker kupujejo graščaki velika posestva, da si uredijo — lovišča. V 9 občinah tribenske okolice je bilo prodanih v zadnjih letih 97 kmetij. V občini Donnersbach je bilo prodanih od l. 1889 sem največ za lovišča 13 kmetij, na katerih so redili kmetje 370 glav goveje živine, 600 ovc, 200 koz in 30 konjev. Razen tega so kupili graščaki 10 planin. Tisoči hektarji rodovitne zemlje in pašnikov so sedaj prosta lovišča. Pripomniti je treba, da so ti agrarci vsi patentirani kmečki prijatelji in vodijo nemško „kmečko“ politiko. Samo da so njihova dela drugačna kot lepe besede na shodih in v državnem zboru.

o V celi vasi Šmarjeti pri Rimske toplice nimajo slovenskih vžigalic, medtem ko imajo šulferajnske. Gospodje trgovci in trafikanti naj gledajo na ljudstvo, ki je slovensko, ne pa na nemške goste. — Dalje so na treh mestih samonemški napisi: St. Gertrud 3 km; Doll 9 km; Hrastnik 11 km in Brezno 4 km, Doll 9 km. — Ti napisi so na obeh straneh. Visoka občina Sv. Krištofa, ki ima pod seboj večinoma same Slovence, naj da torej slovenske ali vsaj dvojezične napise.

o Od Sv. Barbare v Haložah. (Davica.) — Pred kakimi 14 dnevi je zbolelo nekaj otrok za davico. Toda že v nekaj dneh se je ta nevarna bolezen razširila v epidemijo. Ljudstvo se je dalo podučiti. Zglaševalo je posamezne slučaje. Okr. zdravnik, ki je po dvakrat na teden prihajal, je rabil čez 60 krat zdravilni serum in to s prav dobrim uspehom. — Razven jednega dečka, ki je že imel vodeniko, so vsi otroci, pri kojih se je omenjeno sredstvo rabilo, okrevali. 8. avg. je prišel dež. sanitetni nadzornik dr. Kutschera ter obiskal nad 20 okuženih hiš z okr. zdravnikom Mauczko in Gantnerjem. Nosili so seboj potrebna zdravila in jih pridno rabili. Našli so tudi več odraslih bolnikov na drugih raznih boleznih. Tudi prošnjam takih so ustregli, jih preiskali ter jim zapisali zdravila. Sanitetni nadzornik je pri tej priliki opetovano izrekel potrebo, namestiti pri Sv. Barbari okr. zdravnika. Odredil je, da ima dr. Gantner ostati za nadalje tukaj, dokler se epidemija do cela ne zaduši. Prebivalstvo se vabi, da posamezne slučaje obolenja za davico takoj javlja in dr. Gantner bode vsakemu na razpolago. Nadejati se je, da se epidemija v kratkem zatre, in starši so že danes hvaležni za hitro obrambno akcijo. Šola se pred počitnicami najbrž ne bode več otvorila.

z Razstava hmelja v Brnu 1909. Za to velevažno razstavo zglasilo se je šele prav pičlo število hmeljarjev. Vodstvo hmeljarskega društva prosi, da se mu oglasila prej ko mogoče pošljejo.

z II. shod slovenske Svobodne Misli se vrši v ljubljanskem Narodnem domu dne 5. septembra dopoldne in popoldne. Shod se vrši po § 2 in se bodo vstopnice pravočasno izdale.

z Mlatiča sta se sprla. Pri nekem posestniku na Hardeku pri Ormožu sta mlatila Kociper in Štucl. Sprla sta se na škodnju in Kociper je pri tem Štucla tako močno udaril s cepcem po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Odpeljali so ga v ormoško bolnišnico.

z Iz Družmirja pri Šoštanju. „Gasilni dom“ prostovoljne požarne brambe je gotov. Čedno in lično stavbo vse hvali in občuduje. Kakor slišimo, se misli še letos izvršiti blagoslovljenje in slovesna ctvoritev. Družmirčanom častitamo na novem gasilnem domu. Na pomoč!

z Načelnika ptujskega okrajnega zastopa peka Ornika opozarjamo, da je sedaj kapusov belin na delu. Ta metulj leže jajca na zeljnikih. Poznajo se ta jajčja gnezda po svoji rmeni

barvi. Jajca je zelo lahko pokončevati, dočim je pobiranje gosonic grdo in dolgočasno delo. Ker je Ornik dal pokončevati glogovega belina, naj bi storil to tudi pri kapusovem. Samo v tozadnem oklicu ni treba omenjati, da se jajca zabubijo!

z Iz Ormoža nam pišejo: V naši fari smo imeli doslej mir. G. župnik Gliebe je to, kar mora duhovnik biti, namreč samo izvrševatelj svojega poklica, za drugo se ne briga. Kaplan, neki Kozobut, je pa sedaj naenkrat začutil v sebi „organizatorično“ žilico (na povelje iz Maribora) in nam hoče vsiliti neke Marijine družbe. S tem je storjen tudi v naši fari prvi korak. Treba bo kaplana energično zavrniti v svoj delokrog. uspeha s temi družbami, ki so v naših krajih na najslabšem glasu, itak ne bode imel v e likega. Kaj pa dela misel dobrega narodnega izobraževalnega društva za okolico?

z Rimske toplice je obiskalo do sedaj 319 strank s 708 osebami.

z Zavarovanje proti nezgodi je sploh priporočilno, a treba je previdnosti. Ako pride agent k strankam pripročat zavarovanje, hvali seveda družbo, katero zastopa, trdeč, da ona plačuje natanko toliko in toliko na dan i. t. d. O pogojih pa, pod katerimi izplačuje zavarovalnino, ne govori nič. Na polici sta na prvi strani pisava in tisk velika, a na zadnjih straneh so pa pogoji in zahteve družbe drobno tiskane, tako da jih zavarovanec lahko prezre. Priporočamo vsakemu, naj one drobno tiskane pogoje natanko prečita, da se bode v slučaju nezgode po njih ravnal. Paziti mora, da pravočasno javi ravnateljstvu nesrečo, drugače se mu zna pripetiti, da ne dobi ničesar. Pisec teh vrstic je bil osemnajst let zavarovan pri družbi „Nationale“, ki ima glavno zastopstvo v Gradcu. V zadnji zimi je na ledenem tlaku tako nesrečno padel, da si je pohabil roko. Šel je k uradnemu zdravniku, ki mu je dal spričevalo za družbo in pa za dosego dopusta. Čez nekaj časa prideta dva agenta k njemu ter ga nagovarjata k pogodbi, ponujajoč mu malenkostno vsoto, kar pa je zavarovanec odklonil. Ker je bila roka bolna, moral se mu je dopust podaljšati, a družba je zahtevala, da je moral iti k drugemu zdravniku, družbinemu zaupniku. Ta je zopet konstatiral bolezen, ter družbi naznanil, da zavarovanec šest tednov ne more službovati. Čez par tednov pride k njemu zopet drug agent, kateri ga je nadlegoval z veliko jezičnostjo tako dolgo, da je res pogodbo podpisal, upajoč, da bo itak roka skoro okrevala. Upanjega je varalo. Izplačanih je dobil nekaj nad 200 K., a roka je ostala pohabljen. Bolehavega človeka je lahko pregovoriti in tako se je tudi posrečilo agentu, kateri dobi provizijo. Ako bi se ne bil pogodil, moral bi dobiti 2 do 3 tisoč kron zaradi trajne invaliditete. Ker se mu je priporočalo kopališče, za katero pa mu manjka denar, poskusil je pri družbi prositi za podporo, češ, da je mnogo prihranila pri pogodbi, a odbila je prošnjo zelo hladno. Pisec teh vrst nikakor ne odsvetuje zavarovanja proti nezgodi, a oprezen naj bo vsak. Neka točka na polici pravi, da ima družba pravico vsaki čas poslati svojega uradnika k ponesrečenemu, torej ga ni smeti ven bacniti, a svetujemo pa, da se na noben način ne pogodi z njim, ker ta le pride, da kaj zasluži in družbi koristi, bolnika pa oškoduje. Bolnik se naj sklicuje na zdravniško spričevalo, naj dobro prečita razna drobno tiskana pravila na polici, a naj se ne spušča v nikako pogajanje z agentom, da ne bo oškodovan kakor pisec teh vrst, ki je bil zavarovan pri „Nationale“ in ki rad, ako treba, v

slučaju nezgode, dotičniku svetuje. (Ime se izve v uredništvu „N. D.“)

Koroške novice.

o V Celovcu je od 1. jun do 15. avg. t. l. prestopilo k protestantizmu 51 oseb.

Primorske novice.

o V Trstu so doslej neznani zlikovci okradli trgovino z uram in zlatnino Norberta Nachtigala v soboto zvečer. Nachtigal pravi, da ima 8000 K škode.

Aistrich-Woschnagg.

Včeraj 16. avg. se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem glavna razprava v zadevi „nemškega“ poslanca celjske nemške skupine, Hansa Woschnagga proti meščanskemu učitelju Aistrichu. Sodnik: c. kr. okrajni sodnik Vidic, zastopnik tožitelja dr. E. Mravlag, zagovornik Aistricha dr. Koderman.

Kakor znano, toži Woschnagg Aistricha, ker mu je ta očital, da je bil svoj čas sokol, da je nosil sokolsko obleko, plačeval članarino in da je lagal, če je trdil kaj drugega.

Aistrich je nastopil dokaz resnice in včeraj so se zaslišale prve priče. Odborniki društva „Deutscher Verein“, Karl Mörtl, dr. Zangger in dr. Jesenko so vsi potrdili, da je Hans Woschnagg v času svoje kandidature v odborovi seji tega društva odločno izpovedal, da ni bil nikdar član Sokola in je o tem predložil potrdilo staroste Savinskega Sokola gospoda Rudolfa Pevca. To potrdilo, katero si je gospod Woschnagg ad hoc izprosil, ne odgovarja resnici in ga je g. Rud. Pevec že izrecno preklical. V isti seji je gospod Woschnagg baje omenil, da se je pač enkrat vdeležil neke zabave v Šoštanju, kjer so bili navzoči tudi sokoli, vendar le kot gledalec. Zanimivo je bilo, da so vse te priče povedale, da bi bila nemška stranka Woschnagga kandidirala, če bi bila tudi vedela, da je bil sokol.

Priča Ivan Cesar iz Mozirja izpove, da je videl Hansa Woschnagga dvakrat v sokolski obleki, enkrat o priliki otvoritve šoštanske čitalnice leta 1882 in še enkrat v Mozirju. Poznal ga sicer ni osebno, vendar se mu je povedalo, da je to Muki Vošnjak (tožitelj). Drugi člani mozirskega Sokola so mu pravili, da je Muki pristopil kot ud Sokola. Priča se spominja, da mozirski Sokol ni živel v prijateljskih razmerah z Nemci, ampak so se večkrat izvršili nanj napadi od nemške strani.

Priči Ivan Dvornik in Franc Goričnik se baje na ničesar ne spominjata, akoravno je Dvornik sam g. dr. Hrašovcu pisal, da je bil Hans Woschnagg sokol.

Priča Ivan Kramar je bil leta 1886 poverjenik Savinskega Sokola za Šaleško dolino. Od blagajnika Vrankoviča je prejel seznam članov in si je iz tega seznama napisal imena v svoji bilježnici. Med temi imeni se tudi nahaja ime deželnega poslanca Woschnagga in sicer je vpisan kot Vošnjak Ivan Nep. Priča predloži to biljeznico, iz katere je razvidno, da je ime res vpisano in v rubriki, nad katero je letnica 1886, s svinčnikom zapisana številka „1“, kar znači (kakor priča pojasni) 1 goldinar. Priča pove nadalje, da je plačal Hans Woschnagg ta goldinar izrecno kot letnino Savinskega Sokola. Nabrani denar je izročil priča blagajniku Vrankoviču. Slavnosti o priliki otvoritve čitalnice se je udeležil Hans Woschnagg v sokolski obleki in je bil v deputaciji, katera je sprejela prikorakajoče sokole. Razmere med Sokolom in Nemci so bile takrat zelo napete, kajti kmalu po tej otvoritveni slavnosti so bili Sokoli v Velenju napadeni s kamenjem, v Šoštanju pa so jim navalili hloče čez cesto, da se je več vozov zvrnilo. Na vprašanje priča izrecno pove, da se je Hans Woschnagg v tistem času priznaval za Slovenca.

Priča Franc Prislan se je udeležil otvoritvene slavnosti šoštanske

čitalnice in mu je takrat nek sokol predstavil mladega, v sokolsko obleko oblečenega moža, češ, da je to Vošnjak. To je mogel biti le današnji tožitelj, kajti Ivana Vošnjaka, ki bi še edini prišel v pošte, priča že od nekdaj osebno pozna. Priča je nekaj let pozneje v listih čital, da je postal Hans Woschnagg Nemec in se je čudil, kako se more človek tako preleviti.

Priča Jakob Šip pozna Hansa Woschnaga že od mladih nog. Leta 1882 se je udeležil slavnosti mozirskega Sokola in je takrat videl, da je prišel Sokolu v Šoštanju nasproti Hans Woschnag v sokolski obleki. Ker je več prič izostalo in ker sta oba zastopnika predlagala še nove dokaze, se razprava preloži.

Za razpravo je bilo mnogo zanimanja. Porotna dvorana je bila natlačena občinstva. Udeležilo se je tudi pet poročevalcev raznih listov. Če se odračuni postopanje dr. Mravлага, kateri je neprenehoma delal neumestne in neprimerne opazke o pričah in obtožencu, ne da bi bilo sodišče za primerno smatralo, ga kakorkoli zavrniti, se je izvršila obravnava popolnoma mirno. Občinstvo je bilo očitno pod vtisom dejstev, ki so jih priče potrdile, in ki jasno osvetljujejo H. Woschnagga nacionalno preteklost.

Darujte za Narodni sklad!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Današnja posvetovanja na Dunaju.

v Dunaj, 17. av. Posvetovanja strank in klubovih načelnikov, ki se imajo danes tukaj vršiti, so se pričela ob 9. uri s posvetovanjem parlamentarne komisije „Slovanske jednote“, katera je imela precizirati stališče te napram sporazumni akciji prof. Glombinskega. Ob 10. uri je stopil izvrševalni odbor nemških strank k skupni seji, tudi Poljsko kolo je imelo posvetovanje. — Seja klubovih načelnikov se vrši ob 3. uri pop., zvečer pa se bodo posamezne stranke znova posvetovale o eventualnem izidu seje.

Bojkot grških ladij na Turškem.

v Solun, 17. avg. Mladoturški odbor je sklenil razširiti bojkot grški ladij na vse luke v turški državi. Bojkot se izvršuje že tako temeljito, da grški parniki niso mogli v Solunu in Carigradu izkrcati niti pošte.

Grozna vročina v Italiji.

v Rim, 17. avg. V celi Italiji vlada 5 dni sem grozna vročina. V Rimu so bili včeraj odpuščeni vsi uradniki pisarn, ker vsled strašne vročine ni mogel nikdo delati. V Florenciji imajo stalno 38° vročine. Slučaji solnčarice se pogosto dogajajo.

a Dunaj, 17. avg. Za uspeh akcije prof. Glombinskega ne vlada tukaj noben prevelik optimizem. Žnana je dobro, da mnogo strank (med njimi tudi klerikalci na Slovenskem) želi razpust zbornice. Tudi na eventualno septembersko zasedanje se nikdo ne zanaša, da bi prineslo kaj pozitivnega dela. Ker pa imajo obstrukcionisti mnogo nasprotnikov v lastnem taboru, niso izključena presenečenja (?)

Papeževo pismo avstr. cesarju.

a Berlin, 17. avg. „Lokalanzeiger“ poroča iz Rima, da je pisal po poročilu neke rimske korespondence papež pismo cesarju Francu Jožefu, v katerem ga prosi za milostivo postopanje napram obtožencem v zagrebškem veleizdajskem procesu. Cesar Fr. Jožef se mu je zahvalil in obljubil, da se bode za proces osebno zanimal; postopalo se bode sicer tako kakor to zahteva pravica, vendar pa se bode upoštevala papeževa želja.

Različne novice.

o **Belgrad**, 27. avg. V Ložnici na Drini se je zbralo več tisoč kmetov, da demonstrirajo proti Avstriji. Oblasti so demonstracijo zabranile. Dogodilo se ni ničesar posebnega. (Demonstracija — če je bila vobče nameravana — bi se gotovo vršila zaradi mejnih sporov ob Drini. Meja namreč še ni popolnoma določena. — Op. uredn.)

o **Štokholm**, 17. avg. Švedski pripravljalni odbor za mednarodno mirovno konferenco, ki bi se imela vršiti to leto v Štokholmu, misli preložiti konf. na drugo leto, ker bi se sedaj v Štokholmu težko vršila.

o **Dunaj**, 17. avg. Danes dopoldne je skočila z voza cestne železnice med vožnjo 45letna ženska, po zunanosti delavka in obležala na mestu mrtva. Padla je na glavo.

o **Kaiserslautern**, 17. avg. — Nek francoski avtomobil je zadel med vožnjo v drevo. Dve osebi sta smrtnonevarno ranjeni.

Tržne cene.

16. avgusta.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 16. avgusta:

Promet tega tedna se je pričel s trdno tendenco. Cene za pšenico so bile za 10 vin. višje, tako da ni bilo nobene kupčije. Rž je bila za 15 vin., koruza pa za 10 vin. dražja. Oves je ostal nespremenjen.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'50 za december 29'75, za marec 29'57, za maj 29'75. Tendence stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 25'60, nova kampanja K 23'05. Tendence mirna. — Vreme: toplo.

Budimpešta, 13. avg. Pšenica za oktober K 13'71, pšenica za april K 13'66, rž za oktober K 9'89, oves za oktober K 7'52, koruza za avgust K —, koruza za maj K 7'14, ogrščica za avgust K 13'85. Pšenice se zmerno ponuja in prodaja. Promet 20 tisoč centov. Pšenica v efektivu 10, rž in koruza 5 vin. višje. Vreme toplo.

Budimpešta, 12. avgusta. Svinjad: ovske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 143 do 144 vin.; zaloga 29.792 komadov.

Po svetu.

v **Nova vojna predloga na Danskem**. Stranke večine folkethinga so se zedinile glede nove vojne predloge. Mirovno stanje armade se zviša za 50.000 mož.

v **Celibat**. V soboto je izšla naredba ministra Kossutha, s katero se za bodoče zabranjuje poštnim in brzojavnim manipulantinjam možitev. Srečna Ogrska — pod Kossuthovimi širitelji kulture, svobode in napredka.

v **Velika parada vseh beligradskih** čet se je vršila včeraj pred vojnim ministrom generalom Živkovićem v popolni vojni opravi.

v **Španska vojska pred Melillo**. Vladni list „Diario“ objavlja, da znaša število španske armade pred Melillo: 22.000 pešcev, 1000 konjenikov, 2200 točničarjev, 670 pijonirjev, 400 mož telegrafične čete, 113 zrakoplovcev itd. skupaj 27.500 mož.

a **Potres na Japonskem**. Močen potres so imeli 14. t. m. popoldne na Japonskem. Več hiš se je porušilo v mestih Kioto, Osaka, Nagoya itd., že železniški promet je ustavljen. Škoda je velika. Ubityh je 21, ranjenih 70 oseb. Jako občutna je škoda v provinci Shiga. Poroča se, da se je zrušil že ngasli vulkan Sbnki.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

121. dan razprave.

Drž. pravdnik odgovarja na predlog zagovornikov. Protivi se zaslisanju skoro vseh od zagovornikov predlaganih prič osebito se krčevito brani proti zaslisanju tistih predlaganih prič, ki bi z dokazi potrdile, da je Nastić agent-provocateur.

122. dan razprave.

Dr. Hinković prvi replicira na govor drž. pravdnika. V svojem naravnost sijajnem govoru je pobil Accurtijeve trditve točko za točko. Pribija posebej, da če senat odbije predloge zagovornikov glede zaslisanja prič, je vsaka obrana nemogoča. Drž. pravdniku se zdi vse, kar bi dokazalo neistinitost Nastićevih trditev, irelevantno, „navidezno“, in operira s tem izrazom ravno tako kakor Nastić.

Secira Nastićeve kombinacije glede revolucijonarnih konferenc v Belgradu in dokaže njih — nesmiselnost. Čudno je, pravi, da obtožba odbija vse naše dokaze, nima pa nobenega drugega protidokaza ko Nastićevo izpovedbo. Najbolj čudno je, da obtožba odbija celo alibi-dokaze za Adama in Valerijana Pribičevića za čas od Nastića kombiniranih konferenc v Belgradu.

V nadaljnjem govoru dr. H. pride do prepira med njim in Accurtijem; izkaže se, da je Accurti povzročil svoječasno aretiranje zagovornikov dr. Hinkovića in dr. Budisavljevića, ki sta hodila po gradivo v Belgrad. Accurti sam priznava, da ga je interesiralo, kaj bodo prinesli iz Belgrada.

Dr. Hinković konstatira nadalje, da je v Belgradu govoril z avstro-ogrskim poslanikom grofom Forgachem in da mu je ta rekel: „Jaz sem prepričan, da na teritoriju Avstro-Ogrske monarhije ni srbskega iredentizma“. Pravi dalje, da se je Forgach izrazil jako nelaskavo o Accurtijevi obtožnici.

Dr. Popović istotako pobija Accurtijeve trditve. Veliko senzacijo vzbudi, ko predloži sodišču brzojav, ki ga je dobil od pred par dnevi zaslisanega Gjorgjevića; v tem brzojavu ta izjavlja, da je pod Nastićevim pritiskom izpovedal pred sodiščem neresnico.

Sprejem

trgovskega pomočnika in prodajalko

za Žalec in Jesenice (Gorenjska) takoj ali pa do 1. septembra 1909.

J. KRAŠOVIĆ, trgovec v Žalcu.

Malo novo hišo

(2 mali stanovanji v pritličju, 2 čedni podstrešni sobi, vrt), ravnokar zgrajeno na mojih stavbiščih v Zavodni takoj prodam.

Vinko Kukovec, stavbni podjetnik, Celje

Radi bolezní se proda enonadstropna

hiša

z gospodarskim poslopjem, v kateri se nahaja dobro idoča gostilna in zaloga piva, v jako lepem, zdraviliškem in prometnem kraju na Kranjskem.

Naslov pove upravnístvo „Nar. Dnevnika“.

389 4-1

Stalna služba.

Zavarovalnica prve vrste išče pravnega zastopnika za organizacijo in akvizicijo proti stalni plači in proviziji. Tudi nestrokovnjaki pridejo v poštev. Začetni dohodek 300 K mesečno. Po dobro uspeli začetni službi se zagotovi samostojno mesto. Ponudbe pod „Dunaj 1877“ na upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

388 1

Priporoča se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =

sv. Petra cesta šte. 8

pri nakupu platna, prtov, prtičev itd., bombaževinastega blaga, švicarskih vezil.

Opreme za neveste

perilo za gospe in gospode se izdeluje doma in po meri. Cene nizke. Blago dobro.

Pralnica in svetilnikalnica v Kolodvorskih ulicah 8.

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, Strašno maščevanje. Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, Nos. Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v, po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi „Petit manuel d' economie pratique“, uredil dr. Vekoslav Kukovec (160 strani). Cena 1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetijskega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom, zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi zastonj proti povrnitvi poštnine.

Udobno urejena ter opremljena z naj-novejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradom v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinejših izpeljave. — Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. — Strogo solidno delo.

SVOJI K
SVOJIM!

**ZVEZNA
KNJIGOVEZNICA**

V CELJU

Schillerjeva cesta šte. 3.